

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою ОДУВС
(протокол від 25.07.2024 року № 14)

ВВЕДЕНО В ДІЮ

наказом ОДУВС
від 01.07.2024 року № 303

ПОЛОЖЕННЯ **про порядок підготовки доктора наук** **в Одеському державному університеті внутрішніх справ**

1. Загальні положення

1.1. Це Положення визначає механізм підготовки докторів наук у докторантурі Одеського державного університету внутрішніх справ.

1.2. Положення розроблено відповідно до діючих нормативно-правових актів, які регулюють діяльність докторантури та аспірантури, Законів України «Про освіту» та «Про вищу освіту», Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261, Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у науково-дослідних установах, що належать до сфери управління Міністерства внутрішніх справ України, та вищих навчальних закладах із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку кадрів для Міністерства внутрішніх справ України і Національної поліції України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28 листопада 2017 року № 963, Порядку присудження наукових ступенів, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 року № 567, у разі, якщо підготовка здобувача розпочата до 6 вересня 2014 року, Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 17 листопада 2021 року № 1197, Положення про спеціалізовану вчену раду з присудження наукового ступеня доктора наук, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 13 грудня 2021 року № 1359, наказу Міністерства освіти і науки України від 17 жовтня 2012 року № 1112 «Про опублікування результатів дисертацій на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук» у разі, якщо підготовка здобувача розпочата до 06 вересня 2014 року, наказу Міністерства освіти і науки України від 14 вересня 2011 року № 1059 «Деякі питання присудження наукових ступенів і присвоєння вчених звань», наказу Міністерства освіти і науки України від 14 липня 2015 року № 758 «Про оприлюднення дисертацій та відгуків офіційних опонентів», рішень Вченої ради Університету, листа Міністерства освіти і науки України «Щодо застосування законодавства з питань присудження наукових ступенів».

1.3. З метою завершення роботи над науковими дослідженнями та оформлення їх результатів та/або для підготовки публікацій до захисту для здобуття ступеня доктора наук особа має право вступити до докторантури, яка може бути відкрита за рішенням Вченої ради Університету, що затверджується наказом ректора Університету, з дотриманням вимог нормативно-правових актів.

1.4. Здобувач наукового ступеня доктора наук (далі – здобувач) – особа,

яка проходить (проходила) підготовку в докторантурі Університету або яка самостійно підготувала до захисту докторську дисертацію з метою здобуття наукового ступеня доктора наук з наукової спеціальності за галуззю науки.

1.5. Підготовка докторів наук здійснюється: в докторантурі закладу вищої освіти (наукової установи) заочною (денною) формою навчання; шляхом самостійної підготовки їх наукових досягнень до захисту, які професійно здійснюють наукову, науково-технічну або науково-педагогічну діяльність. Нормативний строк підготовки доктора наук становить два роки.

1.6. Для врегулювання відносин між докторантом та Університетом укладається контракт (договір) на весь строк навчання.

1.7. Права та обов'язки доктора наук:

Участь у науковій діяльності кафедр (лабораторій), до яких їх прикріплено, а також у роботі юридичних клінік, наукових товариств (рад) молодих учених тощо; обрання до органів самоврядування Університету;

Участь у конкурсах на здобуття грантів, премій, нагород та відзнак Верховної Ради України, Президента України, Кабінету Міністрів України, МОН та МВС України, Національної академії наук України, громадських міжнародних організацій тощо;

Вибір консультанта;

Вільний доступ до відкритої наукової інформації, наявної в Університеті, бібліотеках і державних архівах України;

Отримання методичного наукового консультування щодо власного дослідження від консультанта;

Безпечні та нешкідливі умови для проведення наукових досліджень, забезпечення обладнанням місцем для наукової роботи;

Академічну мобільність;

Академічну та соціальну відпустку, відповідно до законодавства;

Користування навчально-виробничою, науковою, культурно-спортивною, оздоровчою базою Університету;

Трудову діяльність у позанавчальний час відповідно до законодавства;

1.8. З метою забезпечення належного проведення наукових досліджень докторанти зобов'язані дотримуватися вимог законодавства, академічної доброчесності, морально-етичних норм і стандартів поведінки дослідника, Статуту та Правил внутрішнього розпорядку Університету; виконувати передбачені відповідними правилами та інструкціями вимоги з охорони праці, техніки безпеки, виробничої санітарії та пожежної безпеки.

2. Порядок й умови вступу до докторантури.

2.1. Для здобуття ступеня доктора наук приймаються особи, які мають ступінь доктора філософії (науковий ступінь кандидата наук), наукові досягнення, що потребують завершення або оформлення у вигляді дисертації (наукової доповіді), та не менше половини наукових публікацій за темою дисертації (наукової доповіді) від кількості, визначеної МОН, що відповідають вимогам, встановленим МОН, у наукових періодичних виданнях за відповідним напрямом досліджень. Зарахування здійснюється на підставі відповідного договору (контракту) за кошти фізичних або юридичних осіб на денну форму

навчання.

2.2. До особової (навчальної) справи кандидата на вступ до докторантури долучаються:

- заява із зазначенням спеціальності та профільної кафедри;
- особовий листок з обліку кадрів (особова картка, копія трудової книжки);
- копія диплома про закінчення закладу вищої освіти із зазначенням одержаної кваліфікації спеціаліста або магістра і копія додатку до нього;
- копія документа державного зразка про здобутий ступінь доктора філософії (кандидата наук);
- копія військово-облікового документа (для військовозобов'язаних – військового квитка або тимчасового посвідчення військовозобов'язаного, для призовників – посвідчення про приписку до призовних діляниць, а для резервістів – військового квитка);
- шість фотокарток (без головного убору, на матовому папері, розміром 3x4 см, без куточка);
- копія документа (одного з документів), що посвідчує особу, передбаченого Законом України «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документа, що підтверджують громадянство, посвідчують особу чи її спеціальний статус», ідентифікаційного коду;
- розгорнута пропозиція, в якій міститься план дослідницької роботи та/або інформація про обсяг наукової роботи, необхідної для підготовки наукових досягнень до захисту;
- копії наукових публікацій за темою дисертації (наукової доповіді);
- письмова характеристика наукової діяльності вступника, складена доктором наук, який є штатним науково-педагогічним або науковим працівником Університету зі згодою бути науковим консультантом у разі вступу до докторантури;
- заява про надання згоди на збір та обробку персональних даних.

Паспорт, диплом про вищу освіту, документ про присвоєння ступеня доктора філософії (кандидата наук) та військово-обліковий документ вступник пред'являє особисто.

2.3. Для вступу до докторантури вступник до 1 серпня подає відповідній кафедрі розгорнуту пропозицію, в якій міститься план дослідницької роботи та/або інформація про обсяг наукової роботи, необхідної для підготовки результатів проведених досліджень до захисту.

2.4. Протягом місяця після завершення прийому документів надані матеріали опрацьовуються на відповідність їх установленим у правилах прийому вимогам та переліку документів, після чого відповідальний підрозділ закладу виносить на розгляд Вченої ради клопотання щодо зарахування особи на навчання.

2.5. Вчена рада ОДУВС на черговому засіданні розглядає висновки кафедри (лабораторії) щодо кожного вступника, затверджує тему дисертації (наукової доповіді), приймає рішення про його зарахування до докторантури та відповідно до наданої характеристики наукової діяльності вступника призначає докторанту наукового консультанта з числа штатних науково-педагогічних або наукових працівників Університету зі ступенем доктора наук з відповідної

спеціальності.

2.6. Рішення Вченої ради затверджується і оформляється наказом ректора Університету. У разі зарахування на навчання за рахунок коштів фізичних (юридичних) осіб впродовж десяти календарних днів від дати початку навчання додатково укладається договір між закладом вищої освіти та фізичною (юридичною) особою, яка замовляє платну освітню послугу для себе або для іншої особи, беручи на себе фінансові зобов'язання щодо її оплати.

2.7. У разі відмови від укладання договору у встановлений у цьому абзаці термін, цей наказ скасовується в частині зарахування такої особи. Оплата навчання здійснюється згідно з договором між закладом вищої освіти та фізичною (юридичною) особою, яка замовляє платну освітню послугу для себе або для іншої особи, беручи на себе фінансові зобов'язання щодо її оплати.

3. Підготовка здобувачів ступеня доктора наук

3.1. Підготовка в докторантурі передбачає завершення здобувачем власного оригінального наукового дослідження, узагальнення якого наводяться в дисертації (науковій доповіді) з отриманими науковими результатами, які забезпечують розв'язання важливої теоретичної або прикладної проблеми, мають загальнонаціональне або світове значення та оприлюднюються в наукових публікаціях відповідно до вимог, визначених МОН.

3.2. Докторанти проводять наукові дослідження згідно з індивідуальним планом наукової роботи, в якому визначаються зміст завдань, строки їх виконання та обсяг наукових робіт.

Індивідуальний план наукової роботи погоджується докторантом з його науковим консультантом та затверджується вченою радою закладу або вченою радою відповідного структурного підрозділу протягом двох місяців з дня зарахування здобувача до закладу для підготовки в докторантурі.

Індивідуальний план наукової роботи є обов'язковим до виконання докторантом і використовується для оцінювання успішності та своєчасності виконання запланованої наукової роботи.

3.3. Невиконання індивідуального плану наукової роботи, зокрема порушення строків його виконання без поважних причин, порушення умов договору або порушення академічної доброчесності, є підставою для ухвалення вченою радою закладу рішення про відрахування докторанта.

3.4. Підготовка в докторантурі за умови виконання індивідуального плану наукової роботи завершується наданням висновку наукового консультанта (структурного підрозділу).

Отримання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації (наукової доповіді) та атестація докторанта спеціалізованою вченою радою з присудження наукового ступеня доктора наук закладу здійснюються відповідно до законодавства, що регулює присудження наукового ступеня доктора наук.

3.5. Особа, яка раніше проходила підготовку в докторантурі за державним (регіональним) замовленням, може повторно вступити до закладу для підготовки в докторантурі за державним (регіональним) замовленням лише за умови відшкодування коштів, витрачених на її підготовку, відповідно до законодавства.

4. Підготовка наукового ступеня доктора наук шляхом самостійної підготовки їх наукових досягнень до захисту

4.1. Особа може здобувати науковий ступінь доктора наук шляхом самостійної підготовки своїх наукових досягнень до захисту. Така особа має право на творчу відпустку відповідно до законодавства з урахуванням наукових, науково-технічних досягнень за обраною науковою спеціальністю.

У разі самостійної підготовки наукових досягнень до захисту науковий консультант не призначається.

4.2. Здобувач, який самостійно підготував наукові досягнення до захисту у вигляді дисертації (наукової доповіді), повинен:

мати ступінь доктора філософії (науковий ступінь кандидата наук);

представити наукові досягнення з узагальненням проведених самостійно оригінальних досліджень відповідно до паспорта наукової спеціальності з отриманими науковими результатами, які забезпечують розв'язання важливої теоретичної або прикладної проблеми, мають загальнонаціональне або світове значення;

мати наукові публікації за темою дисертації (наукової доповіді), зокрема статті у наукових періодичних виданнях із напрямку, з якого підготовлено дисертацію (наукову доповідь), відповідно до вимог, визначених МОН.

4.3. Затвердження теми дисертації, отримання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації (наукової доповіді) та атестація здобувача, який самостійно підготував наукові досягнення до захисту, спеціалізованою вченою радою з присудження наукового ступеня доктора наук закладу здійснюються відповідно до законодавства, що регулює присудження наукового ступеня доктора наук.”.

4.4. Здобувачі ступеня доктора наук звітують про виконання індивідуального плану роботи на засіданнях кафедр і атестуються консультантом. Звітування на кафедрі (в лабораторії) відбувається в усній формі з демонстрацією всього, чим можна підтвердити виконання відповідних пунктів індивідуального плану за період звітування: надруковані розділи дисертації; оригінали чи копії надрукованих праць; інші матеріали.

4.5.Здобувач, який не проходив підготовку в докторантурі, а самостійно підготував докторську дисертацію, звертається із письмовою заявою на ім'я голови вченої ради закладу вищої освіти (наукової установи), в якому (якій) відкрита докторантура з відповідної наукової спеціальності, про проведення попередньої експертизи його докторської дисертації, надання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення її результатів та затвердження теми докторської дисертації. У разі самостійної підготовки докторської дисертації науковий консультант не призначається.

5. Кваліфікаційні вимоги

5.1. Дисертація на здобуття ступеня доктора наук повинна відповідати таким вимогам:

бути кваліфікаційною науковою працею, виконаною здобувачем самостійно;

містити наукові положення та нові науково обґрунтовані результати у певній галузі науки, одержані здобувачем особисто, які мають практичну та теоретичну цінність та які підтверджуються документами, що засвідчують проведення здобувачем досліджень;

бути виконаною за науковою спеціальністю з галузі науки відповідно до переліку, який затверджує МОН;

відповідати паспорту наукової спеціальності, затвердженому МОН;

містити обґрунтовані висновки на основі одержаних здобувачем достовірних результатів;

характеризуватися єдністю змісту;

свідчити про особистий внесок здобувача в науку щодо розв'язання важливої теоретичної або прикладної проблеми;

відповідати принципам академічної доброчесності;

Порушення зазначених вимог є підставою для відмови у присудженні наукового ступеня доктора наук або для скасування рішення докторської ради про присудження наукового ступеня доктора наук.

Максимальний обсяг основного тексту докторської дисертації встановлюється науковою програмою закладу вищої освіти (наукової установи) відповідно до специфіки відповідної галузі науки та/або спеціальності.

Докторська дисертація подається до захисту за однією або двома спеціальностями однієї галузі науки.

Інформація про отримані здобувачем результати у його дисертації, захищеній на здобуття ступеня доктора філософії (кандидата наук), наводиться лише в оглядовій частині докторської дисертації.

Докторська дисертація подається до докторської ради для проведення захисту не раніше ніж через п'ять років після здобуття особою ступеня доктора філософії (кандидата наук).

5.2. Допускається за погодженням МОН подання до докторської ради докторської дисертації раніше п'ятирічного строку після здобуття ступеня доктора філософії (кандидата наук) у разі вагомого особистого внеску здобувача у забезпечення розвитку відповідної галузі науки, що стосується наукових результатів докторської дисертації. Підтвердженням вагомого особистого внеску здобувача у забезпечення розвитку галузі науки, з якої підготовлено дисертацію, може бути:

наявність трьох патентів на винахід, які пройшли кваліфікаційну експертизу та стосуються наукових результатів докторської дисертації;

наявність не менше трьох публікацій за темою докторської дисертації у виданнях, віднесених до першого, другого кварталів (Q1, Q2) відповідно до класифікації SCImago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports (крім видань держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором);

відзначення державними нагородами (преміями) України або інших держав

за одержані здобувачем наукові результати, відображені в його докторській дисертації.

5.3. Вимоги щодо оформлення дисертації встановлюються МОН.

Докторська дисертація супроводжується окремим рефератом обсягом 1-2 авторських аркуші, який подається державною мовою і складається із загальної характеристики докторської дисертації, її основного змісту і висновків, списку наукових публікацій, зарахованих за темою докторської дисертації. Вимоги до оформлення реферату встановлює заклад вищої освіти (наукова установа).

5.4. Основні наукові результати докторської дисертації повинні бути висвітлені у наукових публікаціях. До наукових публікацій, які відображають основні наукові результати докторської дисертації, належать:

статті у наукових періодичних виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України з галузі науки, з якої підготовлено дисертацію;

статті у наукових періодичних виданнях інших держав з напрямку, з якого підготовлено дисертацію;

монографії (розділи у колективних монографіях).

Наявність наукових публікацій за темою докторської дисертації у наукових періодичних виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus, є обов'язковою. Ця вимога не поширюється на здобувача, докторська дисертація якого містить інформацію, віднесену до державної таємниці.

5.5. До наукових публікацій, які додатково відображають наукові результати докторської дисертації, належать патенти, підручники, посібники, державні стандарти, промислові зразки, алгоритми та програми, що пройшли експертизу на новизну; публікації історичних джерел, статті в тематичних наукових збірниках, рукописи праць, депонованих в установах державної системи науково-технічної інформації та анотованих у наукових журналах; брошури, препринти; технологічні частини проектів на будівництво, розширення, реконструкцію та технічне переоснащення підприємств; інформаційні карти на нові матеріали, що внесені до державного банку даних; тези, доповіді та інші матеріали наукових конференцій, конгресів, симпозіумів, семінарів, шкіл тощо.